
Innspill til Statsbudsjettet 2015 - Høring 10. november 2014
Kapittel 321: Post 73 og Post 75

Til Stortingets familie- og kulturkomite

Unge Kunstneres Samfund takker for muligheten til å komme med innspill til statsbudsjettet for 2015. UKS er en fagpolitisk kunstnerorganisasjon, og den største grunnorganisasjonen i Norske Billedskunstnere. Foreningen ble stiftet i 1921, og har gjennom hele sin historie arbeidet med å sikre kunstneres økonomiske og sosiale rettigheter i Norge.

Til våre innspill til statsbudsjettet 2015: I budsjettforslagets kap.1.1 Hovedprioriteringer 2015 heter det; «Satsingen på visuell kunst er et ledd i å fremme den visuelle kunsten, samt forbedre kunstnerens økonomiske vilkår.»

Det vises blant annet til Engerutvalgets rapport, som peker på at det visuelle kunstfeltet ikke har hatt den samme økonomiske veksten som de andre kunstfeltene gjennom kulturløftene. I budsjettet som foreligger ser vi at de store økningene foreslås til formål som ikke vil styrke utøverne direkte. Det pekes allikevel på den vanskelige økonomiske situasjonen kunstnere befinner seg i, og UKS mener at det derfor er nødvendig med et betydelig sterkere fokus på tiltak rettet direkte mot kunstnerne for å kunne kalle dette budsjettet en satsning på den visuelle kunsten.

UKS foreslår at det innføres en kunstnerassistentordning, at honoreringspraksisen styrkes i høyere grad enn i forslaget, og at statlige arbeidsstipender styrkes.

UKS er glade for at det foreslås 8 millioner i friske midler til etablering av en ny ordning for arrangørstøtte for visuell kunst. UKS ser dette som en anerkjennelse av at vårt forslag om støtte til kunstnerdrevne visningssteder, som ble innført i 2010, var et relevant tiltak.

Kunstnerassistentordning

UKS foreslår å etablere en kunstnerassistentordning, rettet både mot unge nyutdannede kunstnere og mot mer etablerte kunstnere. UKS foreslår en toårig prøveordning som omfatter 20 hjemler og som har et kostnadsestimat på ca. 6 millioner kroner. Ordningen vil gi nyetablerte kunstnere muligheten til å jobbe som assistent for en mer etablert kollega i lønnet 50% stilling, slik at assistentens kunstneriske praksis opprettholdes og utvikles.

UKS mener ordningen vil kunne føre til en erfarings- og kompetanseoverføring mellom den nyutdannede kunstneren og den etablerte kunstneren, samt øke produksjonsmulighetene for begge parter. Ordningen vil videre lette en særskilt krevende overgang fra studier til arbeidsliv for unge kunstnere, ved at den både gir inntekt fra kvalifisert arbeid og øker kompetansen til kunstnerne. UKS mener at ordningen vil styrke profesjonaliteten og produktiviteten til samtidskunstscenen i Norge.

Sverige har hatt sine assistentstipendium (se <http://www.konstnarsnamnden.se/assistentstipendium>), siden 1998, noe som gjør denne ordningen godt utprøvd. UKS har modellert dette forslaget delvis etter den svenske ordningen. UKS foreslår at assistentordningen forvaltes av Norsk Kulturråd.

2. Kapittel 321: Post 75 - Utstillingshonorar

Prøveordningen med utstillingshonorar til visuelle kunstnere foreslås i foreliggende budsjett styrket med 2 millioner kroner. Det er viktig og positivt at dette arbeidet videreføres. Som ett av svært få tiltak som vil styrke kunstnernes levekår i det foreliggende budsjettet, etterlyser UKS en tydeligere vilje til å satse. For å vise handlekraft i forhold til den uttalte satsningen på det visuelle kunstfeltet, foreslår UKS at omfanget av prøveordningen i første omgang doubles.

3. Kapittel 321: Post 73 - Statlige arbeidsstipender.

En grunnmur i norsk kunstnerpolitikk er statens arbeidsstipender. Arbeidsstipendene er en nasjonal kulturpolitisk stolthet. UKS mener at en reell satsning, som formulert i foreliggende budsjett, fordrer en mer omfattende satsning på arbeidsstipendene.

De statlige arbeidsstipendene må justeres i forhold til den generelle lønnsveksten. Her er det et alvorlig etterslep. Statens arbeidsstipender bør videre styrkes ved å øke antall hjemler og ved å øke stipendenes størrelse.